

Čtyři medaile Akademie věd pro osobnosti, které posunuly své obory

Čestné oborové medaile Akademie věd České republiky převzali od její předsedkyně prof. Evy Zažimalové 8. března 2023 tři badatelé z Akademie věd a jedna vědkyně z Univerzity Karlovy. Všichni patří mezi uznávané osobnosti ve svých oborech nejen doma, ale i ve světě. Ivo Čermák z Psychologického ústavu AV ČR zavedl do české psychologie nové metody a zkoumá historii oboru. Olga Lomová z katedry sinologie Filozofické fakulty UK změnila pohled veřejnosti na Čínu. Václav Pižl z Ústavu půdní biologie a biogeochemie Biologického centra AV ČR zasvětil výzkum vlivu čeledi žížalovití na půdu a tomu, jak jej využít, a Lubomír Tyllner z Etnologického ústavu AV ČR přispívá k poznání naší historie studiem etnické hudby i lidové písně.

● prof. PhDr. Ivo Čermák, CSc., převzal čestnou medaili Karla Engliše za zásluhy v sociálních a ekonomických vědách.

I. Čermák se na začátku vědecké dráhy věnoval výzkumu lidské agrese a morálky, pro který přizpůsobil řadu dotazníkových metod. Později přešel k okrajovým tématům a pomohl je zavést do českého psychologického vědeckého prostředí. Přispěl tak zejména k používání kvalitativní metodologie v psychologickém výzkumu a k rozvoji narativní psychologie, v níž společně s kolegy vyvinul také originální metodu. Mezi jeho další studovaná témata patří psychologie traumatu nebo výzkum historie české i slovenské psychologie. V letech 2000–07 vedl Psychologický ústav AV ČR a dosud aktivně vyučuje na vysokých školách.

● prof. PhDr. Olga Lomová, CSc., obdržela čestnou medaili Josefa Dobrovského za zásluhy ve filologických a filozofických vědách.

Brána k vědění a poznání jiných kultur, tak pojímá filologii O. Lomová. Za celo-

životní dílo věnované právě čínské filologii byla proto Orientálním ústavem AV ČR navržena na čestnou oborovou medaili.

Je mezinárodně uznávanou autoritou v oblasti čínské středověké poezie. Její práci se vine téma proměn čínské tradice ve 20. a 21. století. Od studia literatury a filozofie přešla ke studiu ideologie v širších souvislostech. Díky svým hlubokým znalostem čínského prostředí sehrála velkou roli ve veřejné debatě. V r. 2001 převzala řízení Mezinárodního sinologického centra Chiang Ching-kuovy nadace při UK a vytvořila z Prahy středisko vědění, setkávání a akademické tvorby v oboru sinologie.

● doc. RNDr. Václav Pižl, CSc., převzal čestnou medaili Gregora Johanna Mendela za zásluhy v biologických vědách.

V. Pižl patří k předním půdním zoologům. Profesní kariéru zasvětil studiu ekologie, biologie, taxonomie a parazitologie žížalovitých (Lumbricidae). Postupně zájem rozšířil na půdněbiologické a ekologické otázky. Úlohu této čeledi studoval také v městských ekosystémech. Aktivně se zapojil do organizace národních i mezinárodních konferencí a byl řešitelem nebo spoluřešitelem desítky domácích i zahraničních grantů. V čele dřívějšího Ústavu půdní biologie BC AV ČR strávil 19 let, od r. 2015 je předsedou České zoologické společnosti.

● doc. PhDr. Lubomír Tyllner, CSc., obdržel čestnou medaili Františka Palackého za zásluhy v historických vědách.

L. Tyllner založil u nás novodobou tradici oboru etnomuzikologie. Systematicky se věnuje studiu etnické hudby a tradiční písňové a hudební kultury českých zemí, k tomu využívá hlavně historické a etnomuzikologické teorie a metody práce. Patří mezi přední evropské etnolog, v současné době pracuje na projektu Gil'ora, archiv živých romských písní nebo na digitálním systému pro zpřístupnění a záchranu lidových písní a tanců českých zemí. V letech 1998–2007 vedl Etnologický ústav AV ČR a významně se podílel na formulaci výzkumného programu. Věnuje se rovněž výchově dalších generací etnologů a etnomuzikologů.

1 a 2 Nositelé čestných oborových medailí Akademie věd ČR po ceremonii ve vile Lanna v pražské Bubenči. Uprostřed předsedkyně AV ČR Eva Zažimalová, vlevo Olga Lomová, vpravo Lubomír Tyllner, za nimi zleva Ivo Čermák a Václav Pižl, nejvýše místopředsedové Akademické rady Ondřej Beránek za III. vědní oblast humanitních a společenských věd a Zdeněk Havlas za II. vědní oblast o živé přírodě a chemických věd. Snímky: J. Plavec, SSČ AV ČR

